

Asiantuntijalausunto

12.10.2023

VN/868/2023

VN/868/2023-OKM-20

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

HE */2023 vp hallituksen esitys valtion talousarvioksi vuodelle 2024 ja VNS */2023 vp valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelma vuosille 2024–2027 LAMOS asiantuntijalausunto

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt opetus- ja kulttuuriministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa asiakohdassa mainitusta asiasta koskien työllisyyskoulutusta. Pyydettyä lausuntoon opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa seuraavaa:

Hallituksen talousarvioesitys toteuttaa pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmaa panostamalla koko väestön koulutus- ja osaamistason nostamiseen. Talousarvioesityksen mukainen ammatillisen koulutuksen järjestämiseen tarkoitettu määräraha momentilla 29.20.30 on lähes 2,2 miljardia euroa (sisältäen sekä valtion että kuntien rahoitusosuudet), missä kasvua on 100,6 miljoonaa euroa kulu-
van vuoden varsinaisen talousarvion tasoon verrattuna. Määrärahaa kasvattavat erityisesti valtion ja kun-
tien rahoitusosuuksiin tehtävät täysimääräiset indeksikorotukset.

Talousarvioesityksessä ammatillisen koulutuksen tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä on enin-
tään 180 700, josta työvoimakoulutuksena järjestettävään koulutukseen tulee kohdentaa vähintään 8
100 opiskelijavuotta. Työvoimakoulutukseen kohdennettavien opiskelijavuosien vähimmäismäärä on
700 pienempi kuin kulu-
van vuoden varsinaisessa talousarviossa. Tämä johtuu työvoimakoulutuk-
sena järjestettävän hoiva-avustajakoulutuksen lisäämiseksi kuluvalle vuodelle tehdyn kertaluontei-
sen lisäyksen poistumisesta.

Ammatillista työvoimakoulutusta toteutetaan osana ammatillisen koulutuksen ohjaus- ja rahoitusjär-
jestelmää. Työvoimakoulutuksen järjestäminen ja valtionosuusrahoituksen saaminen työvoimakoulu-
tukseen edellyttävät, että ammatillisen koulutuksen järjestäjällä on järjestämisluvassaan työvoima-
koulutuksen tehtävä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää loppuvuodesta tehtävällä suosittelemalla ammatillisen kou-
lutuksen järjestäjille tavoitteellisten opiskelijavuosien määrän sekä siihen sisältyvän työvoimakoulu-
tukseen kohdennettavan opiskelijavuosimäärän seuraavalle kalenterivuodelle. Työvoimakoulutuksen
kasvaneeseen tarpeeseen vastaamiseksi ministeriö on viime vuosina kohdenta-
nut tavoitteellisia
opiskelija-vuosia työvoimakoulutukseen jonkin verran talousarviossa edellytettyä vähimmäismäärää
enemmän. Tämän lisäksi koulutuksen järjestäjät ovat voineet joustavasti käyttää kokonaisresurssi-
aan vastatakseen työvoimakoulutuksen kysynnän akuutteihin muutoksiin omilla toiminta-alueillaan.

Työvoimakoulutus on työmarkkinalähtöisesti suunniteltua koulutusta, jonka tavoitteena on parantaa
työttömien työnhakijoiden ammattitaitoa ja työllistymismahdollisuuksia. Yleisesti voidaan todeta, että

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo.okm@gov.fi

työvoimakoulutuksen toteutumaan vaikuttaa työmarkkinoiden tilanne. Mikäli työmarkkinoiden tilanne heikentyy, työvoimakoulutuksen käyttö saattaa kasvaa työttömien työnhakijoiden täydentäessä osaamistaan. Työvoimakoulutuksella vastataan osaltaan työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmiin. Koska työvoimakoulutukseen valitaan opiskelijat työvoimaviranomaisen toteaman koulutustarpeen perusteella, on työvoimakoulutus olennaisessa roolissa myös työhallinnon uudistuksessa ja alueellisten työllisyyden hoidon ekosysteemien muodostumisessa. Työvoimakoulutuksen kohdentaminen edellyttää hyvää vuorovaikutusta työhallinnon ja koulutuksen järjestäjien kesken.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että huoltovarmuuden kannalta keskeisen osaamisen tunnistaminen ja varmistaminen on tärkeää muuttuneessa toimintaympäristössä. Työvoimakoulutuksella voidaan ennakoida olevan roolia myös huoltovarmuuden kannalta keskeisen osaamisen varmistamisessa. Työhallinnon ja koulutuksen järjestäjien toimiva yhteistyö on tärkeää myös tästä näkökulmasta.

Työvoimakoulutusta on lisätty viime ja kuluvana vuotena muun muassa hoiva-avustajien kouluttamiseksi. Työvoimakoulutus painottui vuonna 2022 perustutkinnoissa palvelualoille, terveys- ja hyvinvointialoille sekä tekniikan aloille. Terveys- ja hyvinvointialalta painottui hoitotyö ja tekniikan aloilla rakentaminen sekä kone-, prosessi-, energia ja sähkötekniikka. Ammattitutkinnoissa painottuivat kauppa ja hallinto sekä palvelualat ja tekniikan alat. Vuonna 2022 tutkinnon suoritti työvoimakoulutuksena 2 586 henkilöä ja tutkinto-opiskelijoina oli kaikkiaan 9 264 henkilöä.

Johtaja

Tiina Silander

Jakelu Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Tiedoksi OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Anita Lehikoinen
OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Alexander Junell